

Motion

1975/76:1151

av herr Sundman
om höjt anslag till Svenska institutet

Svenska institutet är en stiftelse med uppgift att främja kulturutbyte med andra länder samt sprida kännedom om svenskt samhällsliv.

Kulturutbytet är i hög grad riktat mot de s. k. östländerna och består till stor del av stipendiatverksamhet. F. n. kan Sverige ställa ett 30-tal helårs- och ett 80-tal korttidsstipendier till förfogande för forskare, kulturarbetare m. m. i Östeuropa och kan disponera över motsvarande stipendierum i utbytesländerna. Verksamheten måste betecknas som liten och motsvarar inte efterfrågan.

Från flera av östländerna har framförts önskemål om en betydande ökning av utbytet, men institutet har tvingats inta en avvisande hållning med hänvisning till brist på medel.

Här bör framhållas att Sverige framstår som ett attraktivt "utbytesland" i Östeuropa, detta av flera skäl (vår avancerade kulturpolitik, vår alliansfrihet m. m.).

Från många håll har framförts att det synes råda en viss brist på balans i informationsflödet mellan dessa länder och Sverige. Personligen har jag vid besök i bl. a. Polen och Ungern funnit att kunskaperna där om de svenska förhållandena är avsevärt större än motsvarande kunskaper i Sverige om dessa länder. Som ett enda exempel kan nämnas att översättningar av modern svensk litteratur till ungerska och framför allt polska icke ens tillnärmelsevis motsvaras av översättningar i den omvända riktningen. Denna generande obalans kan inte korrigeras med mindre än att utbytesverksamheten påtagligt intensifieras.

Sedan det s. k. Helsingforsavtalet undertecknats sistlidna sommar har Sverige bundit sig för att medverka till ett vidgat informations- och kulturutbyte mellan de europeiska länderna. Vid de propåer om vidgat utbytesverksamhet som under senare tid framförts från vissa öststater har man hänvisat till stipulationerna i Helsingforsavtalet.

Den ökade medelstillsättning som föreslås i bilaga 5 till budgetpropositionen under punkten *D 1. Svenska institutet* är helt otillräcklig för att institutet i önskad omfattning skall kunna vidga sin verksamhet inom den aktuella sektorn. Risker föreligger snarare att stipendiatutbytet måste reduceras. En sådan utveckling vore djupt beklaglig.

Riksrevisionsverket har den 5 december 1975 publicerat en analys av Svenska institutets verksamhet. Analysen är förtjänstfull, inte minst vad avser den påpekade nödvändigheten av att åstadkomma en klar arbetsfördelning mellan institutets och UD:s informationsuppgifter. Riksrevisions-

verkets skrivelse kan dock inte nyttjas som argument för att anslaget till Svenska institutet skall begränsas till den nivå som föreslås i propositionen. De förändringar i institutets verksamhet som antyds kan inte genomföras annat än på längre sikt.

Det fortsatta kultur- och informationsutbytet med främst öststaterna måste rimligen fördjupas och kvalitativt förbättras. Det är uppenbart att Svenska institutet därvidlag besitter en större kunskaps- och erfarenhetsvolym än någon annan myndighet i Sverige. Det framstår därför som synnerligen angeläget att Svenska institutet anvisas 400 000 kr. utöver vad regeringen föreslår i budgetpropositionen.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

att riksdagen till Svenska institutet anvisar ett reservationsanslag av 15 753 000 kr.

Stockholm den 27 januari 1976

P. O. SUNDMAN (c)